

Tisdagen den 20 September 1955

"Nergårds-Lasse" fyller 100

"Nergårds-Lasse" fyller hundra år den 30 september. Det är säkert många stockholmare som minns hans glada dragspelslåtar och roliga Sörmlandshistorier från sina besök på Skansen. Namn och nytt har tittat upp till 100-åringen, som i privatlivet heter Sibbe Malmberg, och han var så pigg att han till och med kunde dra en gammal låt för oss.

— Jag ville alltid vara där det var värst, förklarar han och erinrade sig resorna i Tyskland och den kolossala trafiken där. Trafiken i Stockholm följer han från fönstret vid Grevgatan, där han sitter varje dag.

Fina akvareller har han på vägarna och många utsökta minnen från den tiden han själv låg vid Konstakademien och fick första pris

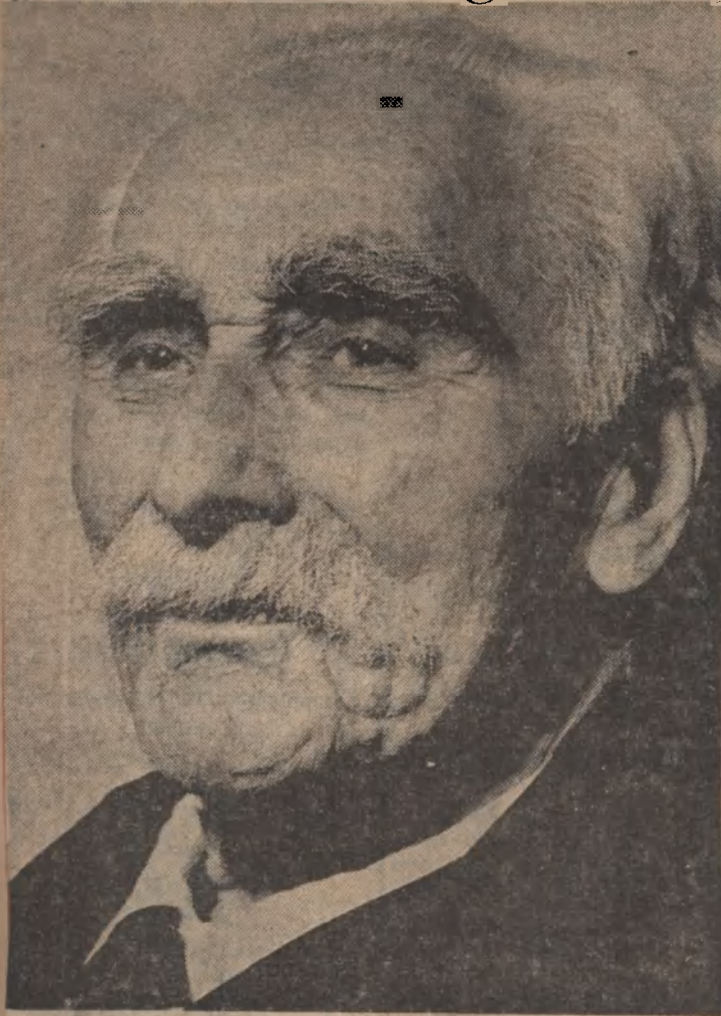
"Nergårds-Lasse" under Skansenåren.

1888 för sin omtalade målning "Pojkstreck" — skräddaren som sover medan hans lärlingar roar sig med att reta honom.

— Gustaf V var kronprins då och utdelade priset, berättar "Nergårds-Lasse", som dock inte fortsatte med sin målning, utan gick över till fotografens yrke och fick egen ateljé, där han att börja med specialiserade sig på "kamrattavlor". Han fotograferade kurser vid skolor och satte ihop porträtt och gjorde små dekorationsarbeten ikring, det var så modernt på den tiden. Sen tog honom fotografyrket helt. Men sommarsöndagarna ägnade han i femtio års tid åt Skansen. Som utan den lustiga "Nergårds-Lasse" med sin humor och sitt varma hjärta skulle varit betydligt mindre attraktivt den tiden.

På 100-årsdagen blir det fest och blommor och åtskillig uppvaktning från alla håll.

”Hälsa gamla hembygden” budskap från 100-åriga Nergårds-Lasse

En stilla, vänlig humor lyser fortfarande ur ögonen på Nergårds-Lasse, alias fotograf Sibbe Malmberg, Stockholm, som fyller 100 år om fredag.

— Hälsa alla i Valla och Katrineholm och trakten där-omkring. Där finns nog många som kommer ihåg mig, för det är min gamla hembygd. Det glänser i ett par kloka, blida gammalmansögon, när det budskapet framförs till skrivaren; det är Nergårds-Lasse, Skansens oförgätliga glädjespridare under nära 51 år, som för några ögonblick erinrar sig barndoms- och ungdomsåren hemma i Mellösa och Floda. Men de ligger ofattbart långt tillbaka i tiden, för om fredag fyller Nergårds-Lasse 100 år.

Sibbe Malmberg, som hans officiella namn lyder, är egentligen född i Växjö, där fadern var storbymästare, men känner sig som sörmlänning, eftersom han fryttade från Småland i späda ålder, varefter han bodde i Floda och Mellösa ända till 25-årsaldern, då han kom till Stockholm. Först studerade han på Tekniska skolan, och därefter på Konstakademien, där hans konstnärliga läggning kom till sin rätt. I sitt trevna Stockholmshem på Grev-

gatan 41, där han bor tillsammans med sin son och dotter, är han omgärdad av vackra tavlor, som gett honom både priser och andra minnen från akademitiden.

Från Småland flyttade familjen Malmberg till Fjellskäfte i Floda, där fadern, som blev utblottad efter en brand i Växjö, började som gårdsbyggmästare. Tidigare hade han bl. a. sysslat med kyrkbyggen och andra liknande större arbeten. Sedermera flyttade man till Mellösa och bodde i nuvarande Vilsta pensionat.

En dragspelslåt än i dag

Det var meningen att Sibbe skulle gå i faderns fotspår, och

han gjorde så ända till 25-årsaldern. Då tog hans konstnärliga anlag ut sin rätt och det blev Stockholm som tog honom helt. Men sin sörmländska hembygd — för så kallar han fortfarande Floda och Mellösa — glömde han aldrig, och då den kände bygdemålsberättaren Rosén, Jödde i Göljaryd, gjorde honom till sin medhjälpare på Skansen, efter-

som Sibbe besatt en sådan berättartalang, var det självfallet att hans muntra historier återgavs på Sörmlandsmål, närmast då Flodadialekt. Först blev han vikarie för Jödde, men denne dog i rätt unga år och 1895 blev han ”fast anställd” på Skansen varje sommarsöndag.

Han blev kvar där i över 50 år, och t. o. m. 90 år gammal fortsatte han att förnöja sin kära publik, skrudad i torparekostymering och försedd med det gamla enradiga dragspelet, som han ännu i dag gärna drar en låt på. Den första tiden tog han inget betalt utan uppträdde bara för att hjälpa sin gode vän Artur Hazelius — Skansens skapare.

Namnet ett bedrägeri!

Namnet Nergårds-Lasse är egentligen ett litet bedrägeri, eftersom han inte haft något samband med Nergården varken i Mellösa eller någon annanstans. Men det var ett bra namn, passande för en bygdemålsberättare, och så kom han att ”heta” det. Det är också som Nergårds-Lasse han gjort sig känd bland den breda massan, även om det förhållandet, att han kallats ”världens äldste fotograf” inom fackretsar kanske värderas ännu högre. Han slog sig nämligen på detta yrke och var aktiv i sin ateljé ända tills han var 83 år gammal. Som läromästare hade han ingen mindre än hovfotografen Jaeger, och dessutom praktiserade han i Tyskland. Även hans fru arbetade hos Jaeger, då hr Malmberg och hon träffades. Malmberg var också en skicklig reklamtecknare. I över 50 år har han varit med i Svenska fotografernas förbund, som beslutat tilldela honom sitt hedersveterantecken vid förbundets 60-årsjubileum i oktober.

En trogen kamrat.

Nergårds-Lasses fru, nu död sedan cirka 20-talet år tillbaka, stod under sin livstid alltid troget nedanför Jöddestenen och lyssnade på sin mans historier. När det kom storgubbar av något slag, t. o. m. gamle kungen, brukade Hazelius se till att Malmberg gjorde extrauppträdanden för de förnäma gästerna.

På skördefester hos prins Wilhelm.

Det var inte bara på Skansen som Nergårds-Lasse uppträdde. Till hembygdsfester landet runt kallades den populära berättaren att roa publiken, och bl. a. har han varit på skördefester hos prins Wilhelm på Stenhammar. En del av sina historier hittade han på själv, andra åter fick han tips om från olika håll. ”När gum-

ma och ja va te futtegrafen å lät ta å oss" har ju direkt anknytning till hans rätta yrke, och dessutom har han historier med motiv från Floda, bl. a. "På Floga märkna". Han förföll aldrig till grov bondkomik utan det var en fin humor, lika försynt som han själv varit, som präglade hans historier. Nergårds-Lasse var utan överdrift Skansens centrum på den tiden, eftersom väl knappast någon söndagsbesökare försummade att lyssna till honom. Han var också kallad att uppträda på barnfester hos prins Carl och prinsessan Ingeborg.

Mest uppskattad

av hans taylor blev nog Pojkstreck, för vilken hr Malmberg fick motta ett fint premium av gamle kungen medan denne ännu var kronprins. Han gjorde också bl. a. en byst, som nu pryder hemmet. Den blev så uppskattad av hr Malmbergs lärare, att denne lät bekosta gjutningen av densamma. Många andra egna konstverk, bl. a. akvareller finns att beskåda på Grevgatan 41.

En pigg åldring

Nu sitter Nergårds-Lasse mestadels i älsklingsfåtöljen i våningen och pysslas om av de båda barnen, av vilka sonen är musiker och dottern anställd på Riksbanken. Över 97 år gammal var han ute på stan på egen hand; åkte buss och spårvagn och besökte gamla vänner. Ibland hände det då att han blev bjuden kvar på middag, och först vid 20-tiden kunde han komma hem till de oroliga barnen, ursäktande sig med att "jag träffade gamla vänner och blev bjuden kvar".

Kollega hälsade

För vänner har han många, både sådana som umgåtts med honom och alla Skansenbesökare, som glatts åt hans historier. Då signaturen besökte honom ringde en gammal dam och hälsade till Nergårds-Lasse. Hon hade uppträtt på Skansen redan år 1891 och spelade fiol som assistent åt Jödde i Göljaryd. Men hon är förståss inte på långa vägar lika gammal som hr Malmberg.

TV- och radioanbud

Men det saknas inte anbud än i denna dag. Lars Madsén har hört sig för om möjligheterna att göra en radiointervju, och likaså har TV-herrarna önskat ett framträdande av Nergårds-Lasse. Det är ju bara få år sedan han var med i ett radioprogram, även om han då inte berättade historier. Det är dock föga troligt att han vågar sig på att acceptera anbudet inför 100-årsdagen.

Nergårds-Lasse har inte förlöjligt bönderna och landsbygdens folk för övrigt, då han i den rutiga västen, stövlarna och den granna helgdagsrosen i mössan berättade om småfolkets problem vid konfrontationen med olika den moderna civilisationens påfund. En fin människa, sådan

te ta till det grova artilleriet för att få skrattarna på sin sida. Han är blid och god och har alltid så varit, innerligt omtyckt av alla, som känner honom. Den goda humorns adelsmärke präglar i hög grad de vackra anletsdragen, där den höga åldern ingalunda återspeglas. Tvärtom. Det vänliga ansiktet lyser av charm och

pojkkaktighet, nödvändiga förutsättningar för den som haft till uppgift att rova sina medmänniskor. De 100 åren har inte kunnat fördriva återskenet av den forna berättarglädjen, den som fånglat så många hundra tusenden under nära 51, för båda parter glädjefyllda Skansenår.

Ärr-Pe.

Flens stad och bygd

Katrineholms-Kuriren Tisdagen den 27 september 1955

Folkmusik från Mellösa blev god start för bildningskursen

Med sången "Slumrande toner" tog musikkonsulent Jan Martin Johansson i går ett fullsatt församlingshem med på en intressant och lärorik vandring i sörmländsk bygdemusik. Helt naturligt var tyngdpunkten förlagd till Mellösa och angränsande bygger. Härvid kom Mellösasonen Anders Gustaf Rosenberg, född 1829, att inta en framskjuten ställning i den bygdemusik hr Johansson så förnämligt tolkade i både ord och toner.

Föreläsningen var den första i den folkbildningskurs, som länets bildningsförbund i samarbete med ideella, religiösa och politiska sammanslutningar anordnar på skilda platser i Mellösa fram till den 30 oktober. I sitt hälsningsanförande uttryckte fru Gretel Henblad en förhoppning om att kursen skulle bli en impuls till fördjupade studier i hembygdens historia.

Fru Henblad talade så om vad alla visste, att disponent Nils Eriksson, Flenno, inte kunde berättas om sockenbor i gamla tider. Han låg skadad hemma efter en olycka och hade fått en blomsterhälsning från kursstyrelsen. Som tack hade han i sin tur telegraferat en Flenmohälsning på sitt eget speciella sätt.

Angelägna livsproblem, viktiga samhällsfrågor.

Bildningskonsulent Carl Cramér sade sig vara både förvånad, glad och tacksam för att så många kommit till kursöppningen. Han underströk nödvändigheten av att studera så länge man lever. Det finns alltid något att lära sig, och därför måste man ständigt fortbilda sig. Förr i tiden räckte det kanske med det man fått lära sig i skolan, men nu räcker det inte. Angelägna livsproblem och viktiga samhällsfrågor måste man intressera sig för och lära sig. I det fallet har hembygden blivit något som angår oss alla.

Vad är folkmusik?

Den frågan ville hr Johansson inte ge svaret på. Det kunde han inte, sade han. Men av hans timplånga anförande om bygdemusik och folkmusik med fullödiga musiktolkning fick nog var och en säkerligen en tämligen god insikt i denna speciella sorts musik.

På tal om bygdemusik tänker man först på gammal dansmusik, men bygdemusik—folkmusik är någonting ännu mera än gammal dansmusik. Hur är det då i vår bygd, frågade hr Johansson. Har vår bygd några skatter i den vägen? Tyvärr — i det här sammanhanget — måste man räkna med att Sörmlands utsatta läge gjort att Sörmlands trängts undan. Borta i Dalarna — som inte ligger så utsatt — lever språket dräkterna och musiken kvar liksom konserverade.